

МАВСУМ КАХРАМОНЛАРИ

УРУҒЛИК ПАХТА ТАЙЁР!

Мамлакатимиз уруғчилик хўжаликлари деҳқонлари келгуси йил мул пахта ҳосилига замин ҳозирлашди. Улар қабул пунктларига 353 минг тонна — белгиланганидан минг тонна кун уруғлик пахта топширишди. Унинг асосий қисми гузанинг «Фарғона-3», «Ағ Боевут-2», «Наманган-77», «С-4727», «Бухоро-6», «Юлдуз», «Топкент-6» каби истиқболли сертола навлардан олинди. Улар хирмонни бунёд этишда Сурхондаре, Андижон, Самарқанд, Фарғона, Бухоро, Қашқадарье, Наманган вилоятлари хўжаликлари муносиб ҳисса қўшди.

(ЎзА).

ПАХТАЧИ ТУМАНИ ЗАФАР КҶЧДИ

Самарқанд вилоятининг Пахтачи тумани деҳқонлари вилоятда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш буюртмасини барвақт бажарди.

Хирмонга 30,5 минг тонна пахта уйилди. Уртача ҳосилдорлик 30 центнерга ташкил этди. Пахтакорлар янги ҳосилни 36 минг тоннага етказиш иштирокида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

(ЎзА)

ИЗБОСКАНЛИКЛАР ГАЛАБАСИ

Избоскан тумани пахта усталари зафари қўшди. Пахта қабул қилиш пунктларига 30 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» топширишди. Уртача ҳосилдорлик 32 центнерга етди. Чигит пленка остида экилган майлонларда эса бу курсатки 45 центнерга ташкил этди. Избосканликлар хирмонга яна олти минг тонна пахта етказиб бериш учун ҳаракат қилмоқдалар.

(ЎзА).

ВИЛОЯТДА БИРИНЧИ

Бешиқ туманидаги «Рап-қон» жамоа хўжалиги деҳқон-

лари бу йил ҳам вилоят хўжаликлари орасида биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш топширини бажарди.

Тўққизинчи октябрга 905 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан хирмон кутаришди. Қабул пунктларига 2936 тонна оқ олтин етказиб берилди.

Хом ашёнинг 1400 тоннаси уруғлик пахталиқ. Шу кунгача хўжаликдаги 14 та бригада режани ошириб урдалади.

Республикада хизмат қурсаган пахтакор Ҳасанбой Ортоқов, Аҳмаджон Маматов, Назарқул Тўйчиев, Сотиболди Раҳмонов етакчилик қилган бригадаларда ҳосилдорлик 35-37 центнерга етди. Жамоа миришқорлари имкониятларини чамалаб қўриб яна минг тонна пахта топшириб, ҳосилдорлигини 45 центнерга етказишга қарор қилишди.

Р. МЕЛИБОВЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Қуйи Чирчиқ туманидаги «Ўжакент» жамоа хўжалиги пахтакорлари йигим-терим мавсумини юксак ушшоқчилик билан ўтказмоқдалар. Шунингдек, мавжуд зангори кемалардан ҳам унумли фойдаланилаётир. Шу туфайли хўжалик деҳқонлари йигим-теримда туманда биринчи ўринда боришяпти.

СУРАТЛАРДА: 1. Жамоа раҳбари (чапдан иккинчи) Ўзқобой Мажидов механик-ҳайдовчилар билан йигим-теримнинг бориши ҳақида суҳбатлашмоқда. 2. Чевар теримчи Гулҳебра Юсупова. У кунига 160-180 килограмм оқ олтин териб хирмонга барака қиритаяпти. 3. Шоди Юсупов бригадасида машина терими қизғин.

Х. АВВАЛОВ олган сураатлар.

АНДИЖОН УСУЛИНИНГ БЕБАҲО САМАРАСИ

Республикада пахтачиликда «Андижон усули» деган ибора пайдо бўлди. Оқ олтин етиштиришнинг янги усулини андижонлик пахтакорлар муваффақиятли тажрибидан ўтказди. Натижалар қувончли бўлипти. Ҳа, давр бошқа тармоқлар каби пахтачиликда ҳам хом ашё таннаришини камайтириш, тармоқни сердаромад соҳага айлантириш, ҳосилини эрта йиғиштириш ва йилнинг октябр ойида барча дала ишларини тугаллашни талаб қилмоқда.

Олтинқул туманидаги «Намуна» жамоа хўжалиги аъзолари жорий йилда мавжуд 637 гектар майдоннинг 109 гектарыда пленка остига чигит қалдашган эди. Бу йил юртимизда баҳор бироз ноқулай келиб, экиш муддати 15-20 кун кечикди. Лекин жамоа хўжалигининг янги усулда чигит экиган майдонларида ҳосил август ойининг охирида тулапилиб етилди. Хўжалик туртинчи октябрда йиллик топшириқни урдалади, ҳар гектар майдондан қариб 32 центнердан оқ олтин йиғиштириб олди. Пленка остига экилган пайкаллардан биринчи теримдаёқ 40 центнердан ҳосил олаётган муваффақ бўлипти.

Хўжаликнинг Асалхон Расулова бошлиқ бригадасида натижалар янада юқори бўлди. 56 гектар майдоннинг 40 гектарыга янги усулда чигит қалдашган эди. Ҳосилдорлик режа бўйича 31,9 центнер қилиб белгиланган. Режа 10 сентябрда урдаланди: у 13 иш кунинда бажарилди. Аини пайтда ҳосилдорлик пленка остига экилган ерда 55 центнерга етди. Йиллик топшириқ 156 фоизга бажарилди.

Ҳали далада ҳосил бор. Аини пайтда йигим-терим қизғин давом этмоқда. Ҳар бир теримчи кунига хирмонга 70-килограмдан оқ олтин териб тўкмоқда. Бригадада иш ижа-

ра усулида ташкил этилган. Ер-ни ижарага олган киши чигит ерга ташлангандан то ҳосил йиғиштириб олгунга қадар барча ишларни ўзи бажаради.

Ҳосилни ҳам ўзи йиғиштириб олади. Уларнинг аксарияти 10-15 тоннадан пахта терди. Шундай қаторига Гулсора Исмоилова, Анорхон Ҳамдамова, Ҳабибахон Қўчқорова, Қумрихон Акбарова, Саидхон Ҳамдамова, Мақсулхон Каримова, Муҳаррамхон Расуловларни қиритиш мумкин.

Асалхон опа тажрибали деҳқон. 21 йилдан бери бригадага бошлиқлик қилади. Бутун ҳаётини пахтачиликка бағишлаган. Ҳар йили жамоа режани урдалайди. Сарқор меҳнати ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Опа «Республикада хизмат қурсатган пахтакор» унвонига сазовор бўлган.

— Келгуси йилда барча майдонларга янги усулда чигит қалдади, — деди Асалхон Расулова. — Бу усулнинг қудайликлари кун кўп. Пленка остида пахта етиштиришнинг энг муҳим томони ҳосил эрта пишали, ҳосилдорлик ошади.

Хўжаликда янги усулда пахта етиштириб, юқори ҳосилдорликка эришган бригадалар кўп. Сиевхон Абдуллаева, Ҳомидхон Мирзахмелов, Муталлиб Солиқов, Жуманазар Хужаназаров бошлиқ бригадалар топшириқни 110-157 фоизга адо этишди.

Пленка остида пахта етиштиришнинг иқтисодий жиҳатлари ҳам хайри. 35 центнердан ҳосил олишса, гектаридан 43 минг сумгача даромад қилиш мумкин. Агар ҳосилдорлик 50 центнерга етса, даромад 63-64 минг сумгача боради.

Шунингдек, янги усулда пахта етиштиришнинг яна бир ҳосили шукки, гуза очик жойдаги пахтадан сунни бир-икки марта оз ичди. Сабаби низоҳат ил-

дизларида намлик кун муддат сакланиб туради.

Энг муҳими ҳосилни йиғиштириб олишдаги барча юмушларни 15 октябрга тугаллаш имконияти яратилади. Кейин майдонларни шулдорлаб, кузги бугдойни экиш мумкин. Шундай қилиб ердан оқилона фойдаланиш шароити вуҷудга келади.

Хўжалик утган йилни 5 миллион 600 минг сум соф фойда билан якунлаган эди. Жорий йилда эса бу курсатки 10 миллион сум бўлиши кутилмоқда. Бир сўз билан айтганда, деҳқонларнинг тармоққа нисбатан манфаатдорлиги ошаётган. Шу боис келгуси йили хўжаликдаги мавжуд майдоннинг ярмига пленка остига чигит экиш режалаштирилган.

Биз хўжалик раҳбари, тажрибали деҳқон, қариб 30 йилдан жамоада бошлиқлик қилиб келаятган Мамажон Ҳамроев билан пахтачиликдаги янги усулнинг афзалликлари, бу борада ҳали қилиниши керак бўлган ишлар ва муаммолар тўғрисида суҳбатлашдик.

— Пленка остига чигит экиб, ҳосил етиштириш, узини тула оқлади, — деди хўжалик раҳбари. — Бизнинг шароит учун аини шундай усул даркор эди. У синовдан низоҳатда муваффақиятли ўтди. Лекин унинг талаблари ҳам бор. Масалан, чигит экиш учун ҳозирги севякларни тақомиллаштириш, пленканинг бир-икки ойда тушроқда чириб кетадиган ҳолини яратиш зарур. Шу билан бирга пленка остида қиққан низоҳатлар низоҳатда нозик бўлиб, улар алоҳида парвариши талаб қилади.

Ҳақиқат шукки, Андижон пахтачилигидаги янги усулнинг самараси катта. Энг асосий вазифа бу борада тушланган тажрибани кенгроқ жорий қилишдир.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» махсус мухбири.

Жирмонга барака

РЕСПУБЛИКА ВИЛОЯТЛАРИДА ПАХТА
ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА
1996 ЙИЛ 14 ОКТАБРГАЧА БЎЛГАН
МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фоз ҳисобида)

Вилоятлар	бир кунда	мавсум бошидан
Андижон	1,23	87,19
Сурхондаре	1,04	74,63
Хоразм	1,40	74,16
Бухоро	0,98	72,83
Қашқадарье	1,39	68,82
Навоий	1,15	67,33
Самарқанд	1,18	66,40
Фарғона	0,80	64,17
Наманган	1,20	62,25
Тошкент	2,29	57,89
Қорақалпоғистон	—	—
Республикаси	1,01	45,27
Сирдаре	1,75	40,13
Жиззах	1,73	36,77

Республика	1,29	63,51
бўйича		
1995 йилда	0,73	83,55

Жумладан ингичка толали пахта (тонна ҳисобида)

Сурхондаре	753	30046
Қашқадарье	598	10534
Наманган	—	—
Республика	1351	40580
бўйича		
1995 йилда	826	49407

ЮКСАК МАРРАНИ ҚУЗЛАБ

Юртимизнинг барча пахта далаларида бўлгани каби Оққурғон тумани хўжаликларида ҳам мавсум қизғин давом этмоқда. Маррага етган жамоалардан келаятган хушхабарлар оқими кун сайин кўпаймоқда.

«Султонобод» жамоа хўжалигининг Ш. Абдураулов бошлиқ бригада азаматлари пешқадамлар сафида довол ошди. 47 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ошдириб хирмон кутаришди.

Режа урдаланган бўлса-да, лўши-лўши очилган пахталар сероб. Зарунослар суръатни булаштирми ҳосилдорликни камда 36 центнерга етказишмоқчи.

ҲАР ИШДА ТАЛАБЧАНЛИК ЗАРУР

Жойларда жорий йилнинг туққиз ойи мобайнида халқ хўжалик тармоқларини ривожлантириш яқинлари ва иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш масалаларига бағишланган йиғилишлар давом этмоқда. Уларда йил бошидан буён бу борада эришилган муайян ютуқлар қайд этилиб, йул қўйилган ҳаго ва камчиликларга эътибор қаратишмоқда. Бунга, жумладан, жойларда талабчанлик ва тапшиқчилик етишмаётгани сабаб бўлаётгани таъкидланмоқда.

САМАРҚАНД. Бу ердаги кенгаши вилоят ҳоқими А. Мардиев бошқарди.

Кенгашда вилоятни иқтисодий-иқтисодий ривожлантиришда муайян ютуқларга эришилгани таъкидланди. Жумладан, саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш утган йилнинг шу давридаги нисбатан 8,3 фоз, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш эса 12,1 фоз кўпайди. Бу борада давлатга қарашли бўлмаган секторнинг улуши 75 фоизга етди. Аҳолини табиий газ ва тоза ичимлик сув билан таъминлаш яхшиланди. Шу билан бирга кўпгина саноат корхоналари, хусусан, Каттақурғон, Оқтош шаҳарлари, Каттақурғон, Қўшработ, Пахтачи, Бўдунгур туманларида маҳсулот ишлаб чиқариш камайди. Омборлардаги тайер маҳсулот ўз ҳадидорини тополмапти. қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам камчиликлар мавжуд. Галла экиннда, пахтани териб олишда суствашилка йул қўйилмоқда. Чорвачиликда ҳам барча имкониятлардан тулқ фойдаланилмапти.

ТУЛИСТОН. Бу ерда бўлиб утган йилгида вилоят халқ хўжалигининг бир қанча тармоқларида, жумладан, қишлоқ хўжалигида ислохотларни амалга оширишда суствашилка йул қўйилмаётгани таъкидланди. Бу йил галла етиштириш топшириги бажарилмади. Чорва маҳсулотлари — гўшт, сўт, туҳум етиштириш камаймоқда. Қишлоқ иқтисодий инфраструктурасини ривожлантириш дастурига иқтисодий билан бажаришга, аҳолини тоза ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш масалаларига етарли эътибор берилмапти. Корхона ва хўжаликларнинг солиқларини ўз вақтида тўлашмаслик ҳоллари учрамоқда. Нақд пул эҳтисосияси камаймапти. Маданий-маиший хизмат қурсатишни талаб даражасида деб бўлмапти.

Йиғилишда «Узистқоболстат» давлат қўмитаси раиси ўринбосари А. Корнеев сўзга чиқди.

(ЎзА).

ТЕКИННИНГ ЖАЗОСИ, АЛДОВНИНГ ИСНОДИ БОР

Хирмонлари мул-қул, галласи бисёр юрт одамларининг ташвиши кам, кўнглилари тўқ бўлади. Шу боисдан ҳам ҳукуматимизнинг галла мустақиллиги йўлидаги халқпарвар саяё-ҳаракатлари бежиз эмас. Ширин нонимиз — йимонимиз бўлган галла етиштиришда ҳалоллик катта аҳамият касб этади. Бир кун ўғирлик бўлган жойдан қирқ кун барака кетади. Нанкин, республика Вазирлар Маҳкамасининг «1996 йилги бошқоқ экинлар дон ҳосилини йиғиштириб олиш ва тайёрлашнинг ташкилий ва иқтисодий масалалари тўғрисида»-ги қарори ҳам бободоҳқонларимизнинг пешона тери эвазига етиштирилган галла хирмони бутлигини қинғир қўллардан асрашга хизмат қилади.

Мазкур қарорни бажаришга ҳуқуқ-тартибот идоралари вакиллари ҳам муносиб ҳисса қўшапти. Талон-тароқчиликлар, уғирчиликлар ва майда тапшиқчиликларга қарши кескин чоралар қўйилмоқда.

Галла мавсуми қашқадарьликлар учун кийин кечгани маълум. Бир томондан куз ва баҳордаги етиштириш камчилиги сабабли экин парваришланмади, иккинчидан «режа ва топшириқларни урдалайми» деб берилган қон-қоп ваъдаларнинг маъсулиятсизларча бажарилмаслиги, талон-тароқчилик йул қўйилганлиги натижасида галла етиштиришда қолқоқлик вуҷудга келди.

Гуруч қурмакисиз бўлмаганидек, одамнинг олмаси ҳам ичиди. Қўшчилик насибасига куз олайтириш ҳеч қачон яхшиликка олиб келмайди. Қинғир ниётлиларнинг боғи қукаравермайд.

Галлани йиғиштириб олиш мобайнида талайгина жиноятлар содир этилди. Муборак тумани «Туркистон» жамоа ширкат хўжалигига қарашли 5-бўлимнинг галлачилик звеноси бошлиғи вазибасида ишловчи Мирасилим Жўраев ўзи бошлиқ звенога қарашли галла майдонидаги бугдойни уриб булғандан сунг 2000 килограмми дала четига тўқди. Устини сомон билан берқиди. Аммо у қилмишини яшираолмади. Хушёр нозирнинг қармоғига илинади. Шу жамоа ширкат хўжалигига қарашли яна бир звено бошлиғининг ҳам сирини фоз бўлиб қилмишга минг пушаймон эди. Чори Жўраев қўшчилик мулкани асраб-авайдашга маъсул шахс эканини унутиб, қинғирчиликка кул урганга нима дейсиз? У қўшчилик раҳматилло Бобоевдан илтимос қилиб бир гектар майдондаги галлани уриб қўйди. 1150 килограмм бугдойни дала четига тўқди. Ушангитириш мақсадида устига сомон ташлаб қўйди. Аммо у ўз қилмиш жиноят эканини кейин фахшлар, пушмон эди.

Усмоқ Юсупов туманида ҳамшундай «олтир» звено бошлиқлари урар турди. «Махтумқули» жамоа ширкат хўжалиги галлачилик звеноси бошлиғи Сайдулла Галоев хўжалик галласидан 1350 килограммини улаштириш йўли билан талон-тароқ эди. Сир билан этилиб, эл орасида бошчи ҳам бўлди.

ИНСОН,
ИЙМОН,
ҚОНУН

да ва экин учун белгиланган миқдорда сарфлашга қўшларган ривоят этилиши ҳамда экилган майдонлар тўғрисидаги ҳисоботларга қўшиб езиш ҳолатларига қарши кураш бўлича текширишлар ўтказилмоқда. Аиникса суғориладиган ҳар гектар майдонга 250 килограмм, дала ерларга эса 100 килограммдан уруғ тушуши кескин назорат остига олинган. Қатонки, метерида уруғ сепилгандагина қўшчиликдек ҳосил етиштириш мумкин.

Аммо вилоятдаги айрим хўжаликлар раҳбарлари бу тартибни бузмоқдалар. Бошқоқ дон уруғларини сифатли тозаламасдан, кимевий дориданмасдан экиш ҳоллари руй бермоқда. Керакли техника мавсумга шай эмаслиги ҳам ишнинг белгилатмоқда. Масалан, Чироқчи туманидаги «Галабанинг» 45 йиллиги» жамоа ширкат хўжалигида 142 тонна бугдой, «Наврўз» жамоа ширкат хўжалигида 60 тонна бугдой, 17 тонна арпа сифатли тозаланмаган. Айрим хўжаликларда уруғчиликнинг яроқлиги ҳусусида лаборатория текширувлари ўтказилмаган.

Китобот туманидаги Ш. Рашидов номи деҳқончилик хўжалиги келгуси йил ҳосили учун

1050 гектар майдонга галла экишни режалаштирган. Октябрнинг биринчи ун кунлигида мавжуд майдонларнинг фақат ундан бир қисмигагина галла экилган. Майдонларнинг ундан бир қисми эса шулдорланмаган. «Тогоб» деҳқончилик хўжалигида ҳам ахвол шундай. Октябрнинг биринчи ун кунлигида бор-йўғи 100 гектар майдон шулдор қилинган. Бир гектар ҳам галла экилмаганига нима дейсиз?

Ж. Турдиев номи жамоа ширкат хўжалиги 2-галабанилик бригадаси бошлиғи Х. Ражабов галла майдонларини ҳар гектарыга 50 килограммдан кам уруғчилик сочган. Устига-устак галла экин аргетати носозлиги туфайли экин технологияси қўпол бўзилган. Галла майдонлари экинга сифатли тайерланмаган.

Гузор туманидаги М. Раҳмонов номи хўжаликда 140 гектар, «Янгиқент» хўжалигида 110 гектар майдонга галла кимевий дориданмасдан экилганлиги аниқланди. Мавжуд техника ўз вақтида мавсумга тайерланмаганлиги ҳам ташвишчилар. «Истиклол» жамоа хўжалигида 5 та севякнинг бирортаси ҳам иштилатмапти.

Бўлмай аяқчи аҳолини Қамаш туманида ҳам қузашиш мумкин. «Наврўз» жамоа ширкат хўжалигида суғориладиган 280 гектарга 250 урига 178 килограммдан, Оқунбобоев номи жамоа ширкат хўжалигида эса 69 гектарга 200 килограммдан уруғчилик ташланган.

Бутун ҳамма пахтазорларда сафарбарлик. Қасби, Қамаш, У. Юсупов туманлари маррага яқинлашмоқда. Китоб туманидаги «Зарафшон», Баҳористон туманидаги «Олтин бошқоқ» жамоа хўжаликлари пахтакорлари вилоятда биринчилар қаторида йиллик режаларини урдалади.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 22 августдаги «Пахта йигим-терим мавсумини ташкилий равишда ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»-ги қарори бу борада муваффақиятлар омили бўлапти. Аммо, айрим хўжаликларда мазкур ҳужжат талаблари бузилмаётгани таъкидланди. Масалан, Яқобжон туманидаги Қ. Ашуров номи жамоа хўжалигида теримчиларга берилиши лозим бўлган маблағларнинг бир қисми иш ҳақи сифатида тарқатилган. Терим ишгорларига ажратилган мукофотлар ҳам ўз вақтида олинмаган.

Қишлоқ хўжалигида ислохотлар рўбига чиқса, мамлакат иқтисодий порлоқ бўлаверди. Ислохотлар пайтида эса ҳукумат қарорларини бажаришнинг таъминлаш муқим урин туради. Ҳар жойда қўнуччиликка сузсиз амал қилинаётгани вазиблар қўнғилидайд ало этилаверди.

Дилмурод ҚИРГИЗБОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» махсус мухбири.

Оқ олтин — 96

Маҳмуджон Қодиров бригадаси далаларида йигим-терим авжиди. Ушбу бригада Кува тумани «Дехқонобод» жамоа ҳужалигининг илгор жамоаси ҳисобланади. Теримчиларнинг кули-қулига тегмайди. Ошпоқ очилган момикни терганинг сари тергинг келаверади. Қизларнинг дилдорлар кулларига, қизгин суҳбатлари пахтазорга узгача шукҳу бағишлайди.

Вақт эндигина нонуштага яқинлашган. Кўпчилик этак тула пахтасини топиши-

муҳайе.

Хужаликнинг Одижон Ҳамрокулов бошлиқ бригада пахтазорларида ҳам йигим-терим юксак ушқоқлик билан олиб бориляпти. Бугуннинг долзарб вазифаси — барча куч, имкониятни тула ишга солиб, етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай йигиб олишдир. Бунидилдан ҳис қилган бригада жамоаси ҳар кун, ҳар соатни ганимат билиб, терим су-ратини кучайтирмоқдалар. Жорий йилда заршунослар 61

тиқ теримчи меҳнат қилаяпти.

Хужаликдаги мавжуд 20 та дала шийпони дил билан безатишган. Улар зарур доридармонлар билан таъминланган. Ҳар куни тиббиёт ходимлари дала айланиб пахтакорлар саломатлигини назоратдан ўтказишга тир. 3 та доимий ва 8 та мавсумий болалар боғчалари ишлаб турибди. Нуъмонжон Мамажонов бошчилигидаги «Навруз» дастаси дала шийпонларига ташир-риф буюриб пахтакорларга маданий хизмат курсатишяпти.

Жамоа марказида 30 га яқин тижорат магазини, автомобилларга хизмат курсатадиган иккита балон далаш ва ямаш шохобчаси, шунингдек, соатсозлик, этикдўзлик устаконлари, халқ банки, почта, расмхона ишлаб турибди. 10 та тегирмон, хом гишт ишлаб чиқариш корхонаси, 2 та пахтани қайта ишлаш цехи, ундан ташқари новвойхона, 6 та қассобхона, 100 уринли шифохона, турта қишлоқ шифохоналик амбулаторияси, кутубхона, клуб намунали фаолият курсатаяпти.

Хужаликда 14 та қишлоқ бўлиб, унинг 80 фоизи газлаштирилган. Қишлоқлар ўз-ўзидан ичимлик суви билан таъминланган.

Курсатилган ғамхуриликка жавобан, ешу қари айни кунларда пахта йигим-теримида фаол иштирок этмоқдалар. Шу кунларда «Дехқонобод» далаларида кезган киши пахтазор ҳақиқий марилар майдонига, меҳнат му-собақаси қизиган жойга айланиб қурилади. Карвон-карвон оқ олтин пешма-пеш қабул пунктларига жўнатилмоқда.

Аҳмаджон ТҲУТАСИНОВ.

ПАХТАЗОР — МАРДЛАР МАЙДОНИ

риш учун трицепс томон йўл олапти. Бригада ҳисобчиси Маҳмаджон Маткаримов Мунаввархон Рузиева келтирган пахта саломини қуриб чехраси ёрипти. Дафтарга қайт эга туриб мамнуният билан маълум қилди:

— 40 килограмм.
— Жаннатхон Умарова — 36 килограмм, Лобархон Йўлдошеваники 30 килограмм...

— Раҳмат. Қўлларингиз асло дард қўрмайсиз, қизларим, деди бригада сардори Маҳмуджон Қодиров. — Сизларнинг гайратингиз туфайли ҳар йили хужаликда карвонбошилик қиламиз. Биринчи бўлиб режани уринлатамиз.

Бригада дала шийпони дил билан безатилган. Катта дош қозонда тушликка шур-ва тайёрланапти, бакла чой қайнамоқда. Теримчиларнинг унумли ишлаши ва маданий ҳорлиқ чиқаришлари учун етарли шарт-шароит

гектар ерда «Фарғона-3» нав гуза парваришляпти. Мўлжал ҳар гектар ердан 33,4 центнердан ҳосил олиб, давлатга 204 тонна дурдона сотиш. Бригаданинг Раънохон Мадраҳимова, Ҳимоятхон Абдурахмонова, Марҳаматхон Нурохунова, Раънохон Шарофуддинова каби машғаллари хирмонга кунгита 210-250 килограммдан зар туқишляпти.

Бригадаларда кунгита давлатга йиллик режанинг 6-7 фоизи миқдорда пахта топшириляпти.

— Мавсум ишларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1996 йилда пахта йигим-теримини ташкилий равишда ўтказиш чора-тадбирлари туғрисида»ги қарори асосида ташкил этганмиз, — дейди бош ҳосилот Одижон Жураев. — Жорий йилда 1047 гектар ердан давлатга камиди 3 минг 275 тонна оқ олтин сотамиз.

Ҳозирги кунда ҳужалигимиз далаларида 1500 дан ор-

ПЕШҚАДАМЛАР ҲИССАСИ

дорида оқ олтин тайерланмоқда. Бунда чевар теримчиларнинг ҳиссаси катта. Айниқса, улардан Умри Умрзоқова, Иноят Аноркулова, Лола Усмоновулова, Хурсант Тўғрубоваевлар номини ҳурмат билан тилга олиш мумкин. Уларнинг ҳар бири кунгита 100-120 килограммдан оқ

олтин саранжомлаб, пешқадамликни қўлдан бой беришмаяпти.

Мавсумга пухта тайерланган ҳолда киришдик, — дейди бригада бошлиғи Фарҳод Суяров. — Пахтакорлар учун барча шарт-шароит мавжуд. Иш ҳақи ҳар беш кунда берилмоқда. Мавсум қатнашчиларига меҳнат ҳақининг вақтида берилганлиги ва бошқа шарт-шароит яратилганлиги кўнлик сурагининг олиш-пига асос бўлмоқда.

Тўйчи ТОЛИПОВ.

Мирзачўл туманидаги Абай номли ширкатлар бирлашмаси заршунослари амалдаги йилда 1793 гектар ерда деҳқончилик қилдилар. 4700 тонналик хирмон тиклаш ҳаракати қизгин давом этмоқда. 44 та терим агрегатидан унумли фойдаланиляпти. Ҳосилнинг асосий қисми техника ёрдамида саранжомлаб олинапти.

СУРАТДА: ширкатлар бирлашмаси раиси (чапдан иккинчи) Е. Шидалиев муҳандис М. Сулаймнов ҳамда механизаторлар А. Хуррамов ва Ш. Холмуродов билан ишларнинг бориши ҳусусида суҳбатлашяпти.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ТАБАРРУК ИЗ

Бригадамиз пахтакорлари бу йилги об-ҳаво қийинчиликларини енгиб пахтадан мул ҳосил етиштирдилар. Тадбиркорлик, астойдил ҳаракат натижасида пахта эрта очилди. «Юлдуз» навли эрта пишар нав чигит экиб янгилишмадик. Биринчи сентябрда теримга тушиб, йигирма иш кунинда маррага етдик. 90 тонна уруғлик пахта саранжомладик. Эл хирмонига туққан оқ олтинимиз ҳозиргача 92 тоннадан ошди. Бригадамиз заршунослари ҳар гектар майдондан яна 10 центнердан дур йиғиштириб, ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш ниятидалар.

Йигим-теримда Назокат Қайнарова, Мамлакат Алиева, Шаҳноза Улашева каби чеварларимиз намуна қўрсатишяпти. Улар шу кунгача 8-9 тоннадан хирмон уйдилар. Ҳосилни эрта етиштиришда илгор механизатор

Бобоқул Тўйчиев, тажрибали сувчилар Мурод Раҳмонкулов, Қосим Ортиқовларнинг ҳиссаси катта бўлди. Баҳорнинг инжик кунлариде, эзининг оловли иссинида улар қасбга садоқат намуналарини курсатдилар. Далада тунни-тонгга улаб ҳосил ташвишсини қилдилар.

Зафар маррасига етган кунимиз Ҳузур тумани ҳокимининг уринбосари Абдураим Абдуллаев ва «Истиқлол» жамоа ҳужалигининг раиси Нуралӣ Ороловлар дала шийпонимизга ташир-риф буюришиб бизни галаба билан кутладилар. Келгуси ишларимизда муваффақиятлар тиладилар.

Ушбу бригадада меҳнат қилиш мен учун шараф. Надари бузрукворим, машхур пахтакор Рузман Турдиев бандаликни бажо келтирилган сунг кўпчиликнинг тавсияси билан 1993 йилда отам ишини давом эттирялман. Уч йилдирки,

топшириқни биринчилар қаторида уринлатамиз. Ҳосилдорлик 40-42 центнердан оз бўлмаяпти.

Шу ерларни отам раҳматли очган. Бу замин кўзимга тутиб. Ундан мул дур ундириш мен учун ҳам қарз, ҳам фарз. Унинг ҳар қаричида отамнинг умр излари бор. Мен ҳам отам юрган йўлларидан юриб обрў-эътибор топалялман.

Далаларимизда ҳали ҳосил бор. Унинг сунгги мисқолигача йиғиштириб олмагунча сураъатни бушаптирмаймиз. Орзуимиз, республикамиз улкан оқ олтин хирмони бунёд бўлишида муносиб ҳиссамизни қўшиш. Зеро, пахта давлатимиз иқтисодиётининг таянчи, туқин ҳаёти-мизнинг бош омилдир.

Гулмурод ТУРДИЕВ, Ҳузур туманидаги «Истиқлол» жамоа ҳужалиги бригадаси бошлиғи.

ТОЛАМИЗ — ДУРДОНАМИЗ

Чортоқ ҳамда қушни туманлар ҳужалиқларидан жуна-тилган тонна-тонна оқ олтин ушбу заводда қайта ишланади. Сунг шу ердан чет эллик буюртмачиларга, енгил саноат корхоналарига юборилади.

Айни кунларда «Чортоқтола» пахта тозалаш ҳиссдор-лик жамиятида ишчилар гайрат билан меҳнат қилишяпти. Пахта ортилган тракторлар бирин-кетин дарвозадан кириб келаверади. Бир зумда ҳосилни топшириб яна дала томон йўл олади. Пахтакорнинг қимматли вақти беҳуда совурилишига йўл қўйилмайди.

— Туманимиз миришкорлари мавсумда вилоятда карвонбошилик қилишяпти, — дейди «Чортоқтола» пахта тозалаш ҳиссдорлик жамияти раиси Эркинбой Абдуллаев. — Йигим-терим тугагунгача тула сафарбарлик эълон қилдик. Жойларда тузилган махсус гуруҳлар қасрда камчилик бўлса зудлик билан баргараф этишмоқда.

Хирмонлар ва дала шийпонлари керакли нарсалар билан таъминланган. Пахтакорлар унумли ишлаши учун шароит бор. Иш ҳақи тулашда узилиш йўқ, илгорлар рағбатлантириляпти. Пахта тозалаш корхонасига топширилятган хом ашё сифати эътиборда. Ҳозир заводда кунгита 380—400 тонна пахта қабул қилинапти.

Ушбу ҳиссдорлик жамияти корхонаси йилгита 40 минг тонна оқ олтинни қайта ишлаш қувватига эга. Ишлаб чиқариш курсаткичлари, махсулоти сифати юқорилиги билан ҳам танилган. Шу боис республика бўйича семинар-кешаш ва тажриба алмашишлар купинча шу ерда ўткази-лади.

Бозор муносабатларига утиш даври қимнинг нимага қолдирилиши синайди. Ишбилармон, тадбиркорлар фаолиятни кенгайтиришни, харидорлар махсулот ишлаб чиқариш йўллари излайди. Ҳозир ҳиссдорлик жамияти қошида тикувчилик цехи ишлаб турибди. Унда 130 нафар киши меҳнат қилади. Бу ерда аёллар ҳалати, курпача, пахталик камзул, жиллар тайерланади. Буттур 6,5 миллион сумлик махсулот ишлаб чиқарилган эди, бу йил 10 миллион сумга етказиш режалаштирилган.

Аҳоли эҳтиёжи ўрганилиб хом гишт чиқариш ҳам йўлга қўйилди. Эндиликда тилан ва шолча туқин цехларини ишта туширишга ҳаракат қилишмоқда. Чет эллик ишбилармонлар билан ҳамкорликда «Освалы» қўшма корхонаси ташкил этиш борасида дастлабки қаламлар қўйилди. Уни фойдаланишга топшириш уч босқичда амалга оширилади. Биринчи босқичда галтак, иккинчисида газлама, учинчисида ундан тайер махсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Мақсал, жаҳон бозорига рақобатбардош, бежирим кийимлар чиқариб, юрт хазинасига даромад келтириш.

Улгуларнинг бир тапи бор: «узингдан чиққанига нима етсин. Керагида корингга ярайди». Жамиятнинг ердамчи ҳужалиғи қиштин-ёзин жамоа аъзоларини мева-чева, гушт ва сут билан таъминлайди. Ҳозир у ерда 80 бош қорамол парваришлянаяпти. Унинг 23 боши соғин ситир. 50 қўти асалари бокимлоқда.

Муҳими, дилда иштиёқ, интилиш бўлсин. Азаматлар ўз кучлари билан ер узлаштириб Заркент қишлоғида 4 гектар олмасор барпо этишди. Чортоқда 15 гектар ер очилди. Унинг 10 гектарига кўзги бугдой экили, қолганида озука экинлари парваришлянаяпти. Чортоқсой буйларидан 20 гектар жой тартибга келтирилиб шопилоя қилинди. Уч-тўрт кун бурун уримга тушилди. 30 тонна ҳосил бозорнинг ярим баҳосида корхона меҳнат аҳлига тарқатилади.

Яна шуниси эътиборлики, комбайн ва тркторлар узларида етарли. Яқинда 20 гектардаги силос учун экилган маккани уриб-янчиб олишди. Қишлоқдан кунгил туқ. Қуй ва ситирлар қишлайилган бинолар сифатли таъмирланди. Жониворлар соғлом ва семиз.

— Мустақиллик шарофати билан жаҳон бозорига чиқдик, — дейди Эркинбой ака. — Харидорларимиз қўпаяпти. Энгил асосий вазифа — тола сифатини янада кутаришимиз керак. Шунда доимий шериқларимиз қўп бўлади. Шу йил ҳосилидан корхонамизда тайерланган толадан 300 тоннасини яқинда Англияга жўнатдик. Насиб этса Ўзбекистон толасининг довроти янада ошад.

Ҳа, пахта тозалаш ҳиссдорлик жамиятида ишлар кундан-кун қизгин тус олмақда. ҳозиргача 1,5 минг тоннадан зиёд тола ишлаб чиқарили. Минг тоннадан ортиқ чигит ег заводларига жўнатилди. Пахта ортилган карвонларнинг эса кети узилмайди. «Ўзбекистон мустақиллигининг 5 йиллиғи», «Айқирон», «Чортоқ», «Дустлик», «Ўзбекистон», Навоий номли, Ҳамид Олимжон номли жамоа ҳужалиқлари бирин-кетин маррага етмоқдалар.

Деҳқон меҳнатини юзага чиқарувчи дилкаш инсонлар билан бир пиеда чой устида гурунлашдик. Чехраларида мамнунлик акс этади. Ҳаётимиз фаровонлашиб бораётгани, топан-туттанларига барака киратганини сузлашиб утиришди. Чой ичилгач, дастурхонга фотиҳа ўқиди. Корхона фахри бўлиш Валихон Мамалалиев, Усмонов Мансуров, Зоҳиджон Умрзоқов, Маҳмуджон Отахонов, Турғунгулат Далажонов, Маҳмуд Ҳусайновлар иш жойлари томон йўл олишди.

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ЁЗ НЕЪМАТЛАРИ — ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Академик Шредер номдаги бодорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат аҳлининг шу кунларда ишлари айниқса қизиган. Терилган олма ва узумларни саралаб бир қисмини консервацияга, қолганини сақлашга ажратаяптилар. Мева-узум сифати, масзаси билан истеъмолчиларга манзур бўлапти.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада бошлиғи Рихсвий Неъматов олмаларни саралапти. 2. Сергайрат ишчи Зойр Боймиров. 3. Уста соҳибкор Абдулманнон Абдуҷалилов ва узумчилик бригадаси аъзоси Маҳфуза Акрамова янги узилган ҳосилни яшиқларга жойлашяётган пайт.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Баҳаво тоғ бағрида яшаб, меҳнат қилишнинг ўзи катта бахт. Ерларнинг этагида кўм-кўк дарё шитоб билан оқайди. Тепаликда эса ям-яшил арчалар. Поёни қуринмайди. Илон изи бўлиб тоғ томон олиб борувчи йўлдан ноз-неъмат ортилган машиналар аста-секин шаҳар томон тушиб келаверади. Узок-узокларда пайкал оралаган деҳқонлар қўринади.

Бустонлик туманидаги «Сойлик» жамоа ҳужалиғи ҳам шундай тоғ этагида жойлашган. Ундан бироз юқориласангиз сулим ва гузал Оқтош. Бу ернинг одамлари барча тоғликлар каби бағри кенг, меҳнаткаш. Суҳбатлашсангиз баҳри дилингиз очилади.

Ушанда Тоҳир Ҳамитовнинг номзоди курсатилганда купчилик маъқуллади. Раҳбарлиқнинг биринчи йиллик одамлар янгилимагани аён бўлди. Ҳосилдорлик кутарилиб, деҳқон бoғбон даромадга ошди. Утган йили ҳужалик бўйича олинган иш ҳақидан қўшнинг кўнгли кутарилиди. «Қани яқунги кутайлик, ушанда курамиз» деб юрган баъзи қимсалар ер чизиб қолди.

Экин майдонларининг асосий қисми лалмидан иборат. Бустонлик ерларида қуланган ҳосилни ундиришда гаулакор катта тажрибага эга бўлиши, дон хирмонга туқилгунча экин назоратини бушаптирмай меҳнат қилиш лозим.

Тоғ шароити, об-ҳаво ҳисобга олинган ҳолда парварши-

ишлари олиб борилди. 370 гектар майдондаги усимлик ривож бирдек бўлишига эришилди. Баҳор бирмунча кечикиб, олдинги йилларга қараганда об-ҳаво паст келганига қарамай мўлжалдаги ҳосил етиштирилди.

Урим пастдаги қўшни туманлар ҳужалиқларида бўлгани каби қарийб бир вақтда бошланди. Давлат буюртмаси Бустонликда биринчи бўлиб бажарилди. Қабул пунктларига 960 тонна урнига 1020 тонна сара дон жўнатилди. Топшириқ 107

фоизга адо этилди. — Мавсумда бир тонна бугдойни йиғиштириб берган комбайнчига 70 сумдан ҳақ туланди. — дейди ҳужалик раҳбари Т. Ҳамитов. — Бошқарув йиғилишида имкониятларимизни чамалаб муқофот тартиқасида яна пул тарқатдик. Деҳқон меҳнати самарасини курсатяпти. Мавсумда тажрибали комбайнчи Зокир Охуньянов шериғи Фаҳриддин Халимбоев билан 500 тоннага яқин донни саранжомлашган эди. Муқофотлари ҳам шунга яраша бўлди. Умуман ҳужалик аъзолари йилни мўмайтгина соф даромад қуриш билан яқунлаш имкониятига эга. Насиб этса иш ҳақи утган йилдагидан анча юқори бўлади.

Тошкентдаги биринчи ун заводи билан шартнома тузилган. Ҳужалик ихтиёрида қоладиган гаула корхонага жўнатилади. У ерда ун қилиниб деҳқону бoғбонларга тарқатилади. Ортиқча оворатарчилик, сарф-харажатга ҳожат йўқ.

Ҳозир ҳужалик бoғ ва узумзорларида мева-чева гарқ пишган. Тоғ неъматининг таъми, масзаси узгача. Шунинг учун ҳам у ернинг мевасини татиган одам боғини суриштиради. «Сойлик»нинг узумио меваси шундай таърифта дойик. Айни

«СОЙЛИК» СОВҒАСИ

кунларда 50 гектар ердаги узумзор ҳосили, 80 гектардаги бoғда стилан олма, нок, шафтоли ва бошқа мевалар пешма-пеш териб олиниб, шаҳарликлар дастурхонига юбориляпти.

Шунингдек, сабзи, пиез, помидор топшириш ҳам қизгин. Шу кунгача савдо расталари ва қайта ишлаш корхоналарига 309 тонна пиез, 11 тонна сабзи, 100 тонна помидор етказиб берилди. Ундан ташқари 10 гектар жойда кечки картошка, 6 гектар ерда қарам парвариш қилинмоқда. Хуллас, юртимизда маъмурчилик яратилишида сойликликлар ҳам муносиб ҳисса қўшишяпти.

Раҳбар тадбиркор, ишбилармон бўлса, кўпчиликнинг бах-

ти. Россиянинг Пермь шаҳрида ҳужалиқнинг Савдо уйи ишлаб турибди. Бу ердан олиб борилган қишлоқ ҳужалик махсулотлари эвазига у ердан қурилиш материаллари келтирилади. Яқинда 260 куб тахта олиб келинди.

Сойлик қишлоғи тобора қўрқамлашмоқда. Мустақиллик байрами арафасида Тилла Махсум мадрасаси фойдаланишга топширилди. Унинг қаторида иккита дукон, бошқарув учун янги илора ишга туширилди. Шунингдек, консерва цехи, соатига 2 тонна ун чиқарадиган тегирмон, қишлоққа кираверилша арқ қад кутарили. Маданий-маиший хизмат курсатиш шохобчалари қишлоқ аҳли хизматлади.

Жамоа ҳужалиғини ижарачилар уюшмаси деб атаса ҳам бўлади. Ерлар аъзоларга имкониятига қараб ярим, бир гектардан тақсимланган. Икки уртада шартнома имзоланган. Унга амал қилиш қатъий. Замиин қадрига етадиган ижарачини эъозлаб, унга шароит яратилса элни туйдиради, ўзи бойийди. Яна бир аҳамияти у бозор талабларини ўрганиб, махсулот етиштиришга одатланишяпти. Илгари фалон майдонда помидор экиб уни сотгунча сарсон эди. Энди бўлса унинг экин майдонига помидор, картошка ва пиез ҳам бор. Барига харидор топилади.

Р. АБДУЛҲАЕВ.

КУЗДА ЭКИЛГАН ДОН—
БАРАКАЛИ БУЛАДИ

Бекобод туманидаги Улугбек номли жамоа хўжалиги галлакорлари ҳозирги ганимат донларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиб, кузги дон экишни қизгин давом эттиришмоқда. Ҳозиргача 700 гектар майдонга серхосил уруғлик навлари қадалди. Галлакорлар келгуси йилда ҳосилдорликни 40 центнерга етказиши учун пухта замин яратмоқдалар.

Суратда: галла экиш пайти.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

ПАРВАРИШ АВЖИДА

Туракул Хужамбердиев бошлқ бригада галлакорлари 50 гектар майдонга бутдойнинг «Санзор-8» навини экиб олдилар. Экиш юксак агротехник қоидаларига мувофиқ ўтказилди. Унча галла майдонлари минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиклангилари.

Галла экилган майдонлар насослар ердамида сугорилаётган. Сугориш ишлари Худойкул ва Зафар Хужамбердиевлар зиммасига юклатилган. Яшил майсалар буй курсати.

Касби туманидаги Алишер Навоий номи жамоа-шаркат хўжалигининг Туракул Хужамбердиев бошлқ бригада аъзолари кузги галла парварлигини илгорлар тажрибаси, фан ютуқлари асосида ташкил этиб, мул ҳосил етиштиришга пухта замин ҳозирламоқдалар. Галлакорлар нияти келгуси йили гектаридан 50 центнердан дон йиғиштириш.

Хужаликнинг Муҳиддин Қидичев бошлқ бригадасида ҳам экиш ишлари сифатли

бажарилди. 30 гектар галла майдонидан эсда 150 тонна ҳосил олиш мўлжалланмоқда. Шу эзгу мақсад йўлида астойдил меҳнат қилинаётипти. Механизатор Тухраон Ширинов аини кунларда далага маҳаллий ўғит ташиб чиқараёпти. У экинга шарбат қилиб оқизилади. Бу ҳосилнинг булқ булишига имкон туздилади.

Ражаббой Чориев бошлқ бригада аъзолари эса 63 гектар ерга беда уругини арпа билан қушиб сочдилар. Майдонлар оби ҳаётга қондириляпти. Сув ичган пайкаларларда беда ва арпа униб чиқиб, кум-кум майсалар ҳосил буляпти. Фармон Хидиров, Шахриддин Рустамов каби миришкор сувчилар экин майдонлари қониб сув ичпини тазминлашаётипти.

Навоий номи жамоа-шаркат хўжалигида 120 гектар ерга экилди. 1310 гектар ерга дон сепиш тугалланаяпти. Хужалик буйича келгуси йили ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштириш. 5200 тонналик хирмон уйишни мақсад этиб қўйишган.

Жўра ЮСУПОВ.

МАЙСАЛАР МАВЖИ

Халқимизда Байрамов ва Аваз Байрамовлар гайрат кўрсатишаётган. Биринчи бўлиб Эгамберган Эркаев бошлқ бригада ерларидан уруғлик буй курсатди. Яшил майсалар ял-ял товланиб ривожланмоқда. Экинларни сугориш, ўғит-паш ишлари бошлаб юборилган. Гаппага бой эсда кўн-гилдаги оруз-нийатлар ушалаверади. Бу отабобомиздан қолган гап. Маълумки, иқтисодий барқарорлик, мул-қул-чипик улуг вазифаларни амалга оширишга йул очади. Шукроналар бўлсинки, жаннатмакон юртимизда бунга мустаҳкам замин яратилди. Жамоа хўжалиги раҳбарларини деҳқонларни бунинг чўқур англаб шу йўлда ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. «Қўлимизни қаёққа узатсак етилган бўлишини таъминлайлик!» Меҳнатободликларнинг шiori ана шундай.

Раҳим ОТАХОНОВ.

«ЎЗМАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» УЮШМАСИ КОРХОНАЛАРИДА

Синовлар оша

Очиқ турдаги «Наманганвино» ҳиссалорлик жамияти босиб ўтган йўлга назар ташланса, бу корхона фаолиятида яқин ўтмиш тарихимиз ва ҳозирги таракқиятимизнинг қатор жиҳатлари яққол акс этганига ғувоҳ бўласиз. Чунинчи, корхона ташкил этилганда Отавалихон тура масжидига жойлаштирилганлиги олдинги тузим пайтидаги қадриятлар борасидаги ҳукмрон бўлган бош-бошқоқлик, тутуруқсизликка мисолдир.

Зеро, минг йиллар давомида маърифат, маданият учоғи саналган масжиди мадрасаларнинг оморхоналарига айлантирилганлиги, бошқа мақсадларда ишлатилганлиги манкуртлик белгиси эди. Лекин кўпчилигимиз сохта ташвиқотта учиб, бу нарсанинг асл моҳиятини илғамасдик. Нафақат маънавият борасида, балки хужалик юритиш соҳасида ҳам олдинги тузумда бетайинлик устивор бўлиб, гоҳ маккажухори ва маржумақ етакчи экин деб эълон қилинса, гоҳ уй хайовонларига кирон келтирилар эди. Ер етилмаган бўлса ҳам фалон муддатта экишни бошлайсан деб еки ҳосилини фалон муддатта йиғиштириб олсан дея берилдиган қатъий курсатмалар, эҳтиж борми-йўқми қизиқилмасдан ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар-чи?

Бундай шароитда иқтисодий қанақасига туркираб ўсиши, тал-биркорлик илдиз отиши мумкин эди. Афсуски, фақат Сталин ва Хрушчев давридагина эмас, балки қайта қуриш бошланган пайлада ҳам эски асорат бот-бот қайталаниб турарди. Мисол тариқасида, ичкиликбозликка қарши кураш шiori остида узумзорларга кирон келтирилганлигини эслаш.

«Наманганвино» меҳнат жамоаси ҳам жиддий таҳдиддан маҳрум бундай талбирлар машаққатларини бошидан ўтказган. Чунинчи корхона саксонинчи йилларнинг бошида Отавалихон тура масжидини тарк этиб, янги бинога қучиб ўтанида ишлаб чиқаришни замонавий изга солишга умид уйғотган эди. Бахтга қарши, ичкиликбозликка қарши маълум қарор эълон қилиниб, таракқий эшиклари таққа берилди. Лекин бу ерда асосий ҳом ашё базаси — узумзорларни йўқ қилишга киришилмади. Ишлаб чиқариш қувватлари узум шарбати тайерлашга мослаштирилди.

Вакт ичкиликбозликка қарши шопма-шопарлик билан уюштирилган ҳамланглик бесамара эканлигини кўрсатди. Хатолар анланган пайлада эса давр узариб, собиқ Иттифок ҳулулида мустақил давлатлар юзага келиб, иқтисодий алоқаларда узилишлар бошланди. Натижада ишлаб чиқаришни қайта йўлга қўйиш янада қийинлашди. Хусусан, ҳом ашё, биринчи навбатда спирт асосий муаммолардан бирига айланди.

Ушбу муаммони бир қалар енгиллатиш мақсадида корхонанинг узида спирт олиш йўлга қўйилди, суткасига минг декалитр спирт берадиган қурилма қайта тузирилди. Вазирад Маҳмадасиннинг мевасабзот тизимида агрофирмалар тузишга оид маъсус қарори эса ҳом ашё базасини мустаҳкамлашга муҳим омил бўлди. «Говосой», Беруний номи, «Шарк юлдузи», «Самарқанд», Шароф Рашидов номи узилиш қайта ишлаш ҳежарига эга бепта ва маҳсулотнинг «Наманганвино»га топириладиган урта хужаликнинг ягона агрофирмага бирилишини маълум муаммоларни бириктиришга сай-харакатлар орқали бартараф этишга имконият яратди.

Чунинчи, 1994 йил ноябрда агрофирма ташкил этилган бўлса, декабрда «Наманганвино» олинанидан фойда ҳисобидан хужаликларга харид қилинган ҳар қило маҳсулотга бир сумдан қўшимча ҳақ тарқатилди. 1995 йили ҳам бошқа жойларда узум бир-бир ярим сумдан қабул қилинган бўлса, бу ерда икки ярим сумдан турт сумга ҳақ берилди. Бундан ташқари ўғит, енгил-мойлаш материаллари сотиб олишда хужаликларга ердам курсатилди.

Шу тариқа манфаатдорлигининг турти йўлга қўйилиши маҳсулот етиштирувчи хужаликлар ва қайта ишлаш корхонаси ўртасида самарали ҳамкорликни юзага келтирди. Натижада бутдойдан спирт олинган пех ташкил қилиш мумкин бўлди. Мустақиллик шарофати ила республикаимизда бунёд этилган бундай пехнинг иш тажрибасини ўрганиш учун корхонада ўтказилган семинар-кенгашта нафақат мамлакатимиздан, балки МДХ давлатларидан ҳам мутахассислар келишди.

Шу тарз бир пайт излан чиққан ишлаб чиқариш қайта тикланиб, корхона муттасил қад ростлади ва эндиликда «Ўзмасабзавотузумсаноат» республика уюшмаси таркибиде муваффақиятли фаолият кўргазди.

Андижон туманидаги Чўлпон номли жамоа хўжалиги сабзавоткорлари қарамдан мул ҳосил етиштирилди. Аини кунларда ҳосил пешма-пеш йиғиштириб оланиб савдо расталарига жўнатиляпти.

СУРАТДА: (чапла) хўжалик бош ҳосилоти Шавкат Зокиров ва тажрибали деҳқон Раҳматилла Эсонов.

Т. ҒАФУРОВ олган сурат.

моқда. Жорий йил дастлабки саккиз ойликда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 102 фойга, халқ истеъмоли моллари режаси эса 118,8 фойга ўсдланганлиги, спирт борасида эса утган йилга нисбатан ўсиш 200 фойгани ташкил этганини бундан яққол далилатдир.

— Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан сунг ўтган беш йил муддат биз учун яхшигина мактаб бўлди, — дейди очик турдаги «Наманганвино» ҳиссалорлик жамияти раиси Жўрагон Мамажонов. — Республикаимиз раҳбарияти, ҳукуматимизнинг эркин хужалик юритишга кенг имкониятлар яратиб берганлиги боис бозор иқтисодиети шароитида ишлашга озми-кўпми ўрганилди, муайян тажриба тузилди. Президентимиз курсатган йўлдан борсак, ҳукуматимиз белгиланган чора-тадбирларни оғишмай амалга оширсак, истиқболнинг ойлин йўлига чиқишимиз аниқ.

Хориж сабоқлари

Яқинда бир гуруҳ ўзбекистонлик шаробсозлар Франция ва Буюк Британияда бўлиб қайтишди. Улар сафида Жўрагон ака ҳам бўлганлигини билганим учун хориж таассуротлари билан қизиқдим.

— Аввало бир нарсани таъкидлашни истардим, — деди у. — Гап шундаки, илгари хорижда нимадир яхши

олатий фикру тушунчаларимизда ўзгариш юз берди. Масалан, хусусийлаштиришнинг асл моҳияти нима эканини ҳам уша еқда яққол ҳис этдик. Шу боис ун кутилик сафаримиз ун йилга етилган сабоқ берди, десам асло лоф эмас.

Ечимсиз муаммо йўқ

Айтилганлардан очик турдаги «Наманганвино» ҳиссалорлик жамияти фаолиятида мураккабликлар, ечилиши қийин муаммолар йўқ, деган ҳулоса келиб чиқмаслиги керак.

—Шартномалар асосида ҳисоб-китоб ишларини олиб бориш ҳукуматимиз томонидан қаттиқ назорат остида олингани аини муалло бўлди, — дейди корхона раҳбари. — Шахсан биз ҳамма хужаликларга аванс пуллари ва бошқа туловларни вақтида бериб бораётимиз. Лекин қатор тайерлов илоралари, қайта ишлаш, савдо корхоналари борки, олган маҳсулоти учун пул тулашга асло шошилаётганлари йўқ.

— Суд орқали уларни мажбур қилиб бўлмайдими?

— Жуда бўларкан, лекин биздаги юзхотирчилик, андиша қупинча бунга йул қўймайди. Мен узим ҳам иккиланиб юрган эдим, лекин прокуратурадан одам келиб: «Агар хужалик суди орқали қарларингизни ундирмайдиган бўлсангиз, бунинг учун бутун маъсулиятни узингизнинг зим-

мангизга юклаймиз» деганидан сунг мажбур бўлдим.

Суд қайтани ачағига жарималар қўшиб, пулнингизни ўлтириб беракан. Ишонасизми, қарздорларнинг дярли ҳаммаси югуркилаб олдимга келишди. Пулларингизни қайтарамиз! фақат жаримасидан овоз қилинг, деб туриб олишди.

Қаранг, уйлаб қурилса, ечимсиз муаммо йўқ экан. Ҳукуматимизга раҳмат, ҳақ-ҳуқуқингизни муҳофаза қилишга кенг имкониятлар яратиб қўйилди. Лекин барча бу имкониятлардан фойдаланишга интиляптими?

Қарлар борасидегагина эмас, бошқа талбирларни амалга оширишда ҳам очик турдаги «Наманганвино» ҳиссалорлик жамиятида Президентимиз фармонлари, ҳукумат қарорлари, бошқа қонуний ҳужжатларга иччил риюа қилиш асосида фаолият кўргазилмоқда.

— «Ўзмасабзавотузумсаноат» республика уюшмасининг йиғилишларида борганимда ҳам барча топирикларни қозоғига тушириб қайтаман ва бирма-бир ижросини текшириб бораган, — дейди Жўрагон ака. — Албатта, топириқлар ҳар доим юз фойга урдаланавермайди, лекин уларнинг доимий назорат остида бўлиши қўшлаб муаммоларни бартараф этишга имкон беради.

Бу тариқа давр билан ҳамқадам бўлиш, ўз вази-фасини виждонан бажаришга интилиш, қундалик амалий фаолият орқали Истиқлолимизни мустаҳкамлаш хоҳиш-истаги очик турдаги «Наманганвино» ҳиссалорлик жамияти меҳнат жамоаси эришадиган ютуқларга гаров бўлиб қолмасдан, бўлгуси муваффақиятларнинг пухта замини ҳамдир.

Танланган йўлдан адашилмасе, бу корхонанинг истиқболи янада порлоқ бўлишга асло шубҳа йўқ. Жўрий йилда Чўст тумани «Дамобод» жамоа хўжалиги ҳулулида узумин қайта ишлаш пехи бунёд этилганлиги, уй-жой масаласи утган йиллик тула ечимини топгани, туффа маҳсулотлар ҳежи қад ростлаётгани, илпчи-хизматчилар пухта илжимоий ҳимояга олингани, корхона ўз фаолият доирасида ҳежманб қолмасдан вилот миқдасидеги барча талбирларда ҳам иштирок этганини, Германиянинг «Нэгем» фирмаси билан ҳамкорлик йўлга қўйилганини ва бошқа қўшлаб режа-тадбирлар ҳам шундан далилат бериб турибдики, биз очик турдаги «Наманганвино» ҳиссалорлик жамияти меҳнат аҳлига доимо омал ер бўлишини тилаймиз.

Ш. АЛЛАМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ТАДБИРКОРНИНГ ДАСТУРИ

Одам талбиркор бўлиб тургилмайди. Бундай кишилар эл орасидан етишиб чиқади. Юракда ути бўлса бас, бошлаб юборилган яхши ишлар албатта ривож топади. Исроилжон талбиркорлик сирларини билши илн-жида қўшлаб ишбилармонлар билан учранди, синч-ков-сердиққат суҳбатлар утказгач, юқорида зикр этилган тухтамга келди.

Шароф Рашидов номи жамоа хўжалигининг қорамолчилик фермаси ўз валлодини ортиқиб кутарди. Йиғит шу фермани бошқариб, файз-барақа қутарилган бу даргоҳни гушт-сут булогига айлантириб, эл-юрт туқинчилигига муносиб ҳисса қўшишга аҳд қилди. Лекин ишларни қайта жонлан-тириш учун унга моддий-маънавий ердам керак. Талбиркор халқи гоҳо таваккалчи бўлади. Исроилжон нажот излаб вилоят ҳокими Бўртутали Рашидовга қабулда бўлди. Узаро суҳбат хийла қузилди. Ҳоким қар-писилдаги камтар-камсуқум йиғитни имтиҳон қилди, режаларини касб-кори, маълумоти, турмуш шарт-шароити, айланма маблагига қўшадиган шахсий улуши ҳақида сурштирди. Гап орасида Қизилравот қишлоғининг талбиркор ва мутахассислари билан келишиб, муаммони улар иштирокида ҳал қилиш мумкин эдил-кудее шама қилди. Йиғит

раҳбар синовида утди. Уйчи туманидаги қўп тармоқли Нурмухаммад номи фермер хўжалиги ана шу тариқа дунеге келди. 250 бош қорамол, техника воситалари, ердамчи бинолари булган бу сугтовар фермаси ким ошди савдоси орқали Исроилжон Саттаровнинг ихтиёрига утди. Турман ҳокими қарор чиқариб янги талбиркорнинг рузғори учун 157 гектар экинзор ажратди. Исроилжоннинг машаққатли ҳаловатли иш қуллари бошланди. Битта рузгор иккита, ташвиши эса мингта бўлди. Фермалаги саришта саранжонлик, моллар парварлиши, қурилиш-таъмирлаш, озуқа таъминоти, ем-хашак жамғариш ҳаммаси унинг назоратию, диққатида. Гоҳо банк тушумидаги машаққатли ечимлар билан муаммоларнинг охири йўқдек туюлади. Лекин талбиркор нолимади. Доимо тетик, эртанги кунга ишончи мустаҳкам. Фермасидан нари кетмади.

Суг-товар ферма аста-секин оёққа тура бошлади. Хозирги кунда рентабеллик хужаликка айланган. Унинг хузурида сутни қайта ишлайдиган кичик корхона қурилди, унлаб янги илпчи уринлари очилди. Бола боғчалари, мактабларига арзон баҳода суг маҳсулотлари етказиб бериш, кам таъминланган оилаларга моддий ердам курсатиш йўлга қўйилди. Фермер хўжалигининг низоом фонди 3 миллион 300 минг сумдан ошди.

Талбиркор фермер Исроилжон хайрли ишлари билан эл назарига туша бошлади. Ишбилармоннинг айтилишча ким эртанги ташвишю, режалари билан яшаса у қуқаради, қамол топади. Бу унинг амалий дастури. Исроилжон Саттаров кечачина қолбаса дудлайдиган, гуштни қайта ишлайдиган, мол терисини ошлайдиган, шунингдек, пойабзал ҳежи ва кичик корхоналар очиш дилда тугтиб юртанди. Бутун эса шу кичик корхоналарнинг лойиҳа хужжатлари тайер бўлди. Талбиркор уларни амалга талдиқ қилиш учун югур-ел-елмоқда. Яқинда биз талбиркорни вилот «Бизнес-фонд» бошлиғи Жакбарали Мустақимов қабулида хушнуд бўлиб чиққанини кўрдик. Йиғитнинг қишлоқ инфраструктурасини ривожлантиришга қаратилган лойиҳасини «Бизнес-фонд»даги мутахассислар маъқуллашди ва унга 15 миллион сум қарз олишга рухсат беришди. Олдинда янги истиқбол, олийжаноб режа-нийатлар қанот еймоқда. Биз унинг эзгу мақсадларига қушод тилаймиз.

С. РЎЗИМАТОВ,
Б. ҚАҲҚОРОВ.

ҚИСКА САТРАЛДАР

● **ШАҲРИХОН** туманидаги «Шахрихон» жамоа хўжалигида кузги дон экиш барвақт тугалланди. 289 гектар майдонга бутдойнинг серхосил «Скифиянка» ва «Спартак» навлари экилди. Бу йил ҳар гектаридан 60 центнердан бутдой янчиб олган хўжалик галлакорлари келаси йили бу кўрсаткични 70 центнерга етказиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

● **НАВОЙ** вилотида қадимий обидаларни тиклаш ва таъмирлашга алоҳида этибор берилмоқда. Аини пайтда Малик чўлда — қадимий ипак йўли ёқасида жойлашган Сардоба ва Работи Малик обидаларини таъмирлаш жадал бормоқда.

● **ҚАШҚАДАРЁ** вилоят давлат солиқ бошқармаси мутахассислари йил бошидан буён 3244 муассаса, ташкилот, кичик ва хусусий корхонада текшириш ўтказиб, уларнинг 1922 тасида солиқ қоидаларига риоя этилмаганини аниқлади. Жарима билан бирга бюджетга 287,4 миллион сўм ундириб олинди. 3816 нафар моддий жаобгар ва мансабдор шахсга нисбатан тегишли жазо чоралари қўрилди.

● **КИТОБ** туманидаги Қаторбоғ қишлоғида янги иш ўринлари ташкил этишга қатта этибор бериляпти. Қишлоқ фуқаролар йиғини ташаббуси билан бу ерда ўндан шёд кичик корхона очилди. Бунинг натижасида уч юз нафар киши иш билан таъминланди.

МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИК

Бухородан Россиянинг Красноярск улқаси томон вилоят миришкорлари етиштирган қовун-тарвуз ҳамда мевалар ортилган юк автомобиллари карвони йўлга чиқди.

— Биз Красноярск улқа

матлубот жамияти билан уза-ро ҳамкорлик буйича қатор манфаатли шартномалар тузганмиз, — дейди Бухоро вилоят матлубот кооперацияси акционерлик жамиятлари уюшмаси бошқаруви раисининг биринчи уринбосари М.

Аҳмедов. — Келпшувга би-ноан, биз Красноярскка 160 тоннадан зиед қуз неъматларидан иборат биринчи қар-вонни жўнатдик. Улар қайтишда қурилиш материал-лари ва ероч олиб келди.

Илҳом САҒАР,
Ўза мухбири.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим пахтазорда.

Саксон баҳор муборак!

ЁНИБ ЯШАЁТГАН ЮРАК

Иброҳим Раҳим кўпгина ўзбек ёзувчилари қатори ўзининг илк ижодиётини то бутунги кунгача очар ва мақолалари мунтазам яратиб келадиган адабдорлардан. У очеркчиликка самарали изланишлар олиб борди.

Иброҳим Раҳим оқ филларга қарши жангларда мардонавор иштирок этиш билан бирга, очеркчиликдаги илк изланиш «Юз беш кун тарихи» туркумини ҳам шу ерда бошлаган эди. Маъмур туркумида ёзувчи ўз бошдан кечирганларини ҳикоя қилар экан, аввало бутун диққатини кишиларнинг уруш даҳшатларини аниқлаш олишларига қаратади.

— Оқ филларга қарши бошланган уруш — дейди Иброҳим Раҳим, жула оғир, жула қийин бўлган эди. Аввало 75 даражага чаман совуқ бўлган қишда, қалин қорли чақалақзор урмонлар ичида, уч ярим минг кўл ва кўчалар оралиғида жанг қилишга туғри келди. Бундан ташқари, оқ филлар бу жойларни жула мустаҳкам қалъага айлантириб қўйишганди. Харсанг тошлардан тусиқлар ўрнатиб, оралиқлар минаялар қўйишганди. «Маннергейм линияси» деб аталмиш бу мудофаа чизиғи бехисоб «Дот» ва «Дот»лар билан тўлдириб ташланганди. Шунинг учун уни ериб ўтиш қийин бўлди.

Бу уруш бир юз беш кун давом этди ва «Маннергейм линияси»ни тор-мор этиш, Вибортни овоз қилиш билан якунланди. Мен ушда вақтда бу жанглар воқеасини ҳикоя қилишдан ҳужжатли асар ездим ва «Ешленинчи» газетасида эълон қилдим. Бу асар тўлақонли ҳужжатли бўлмасда, ўз курган-билганларимни очерклар туркуми рисолати шаклида чоп эттирдим.

«Юз беш кун тарихи» деб аталмиш бу жанговар лавҳалар китобчаси оқ филларга қарши жанглар даврида Карелиянинг пахтакор урмонларида, эллик-олтмиш даража совуқда ёзилган эди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, еш адиб ўзининг очеркчиликдаги дастлабки қадамларидан маъмур жанрининг бош хусусиятига содиқ қолганини, яъни воқеаларга ҳозиржавоблик билан муносабатда бўлганини хотирасига муҳралиб қолган воқеаларни қаламга олар экан, уруш даҳшатларини китобхон кўз унгида гавдалантиришга, эзуликнинг ёзувчи устидан тантанасини теран, публицистик руҳда ифодалашга интиганини кўрамиз. Бу асарлар адибнинг очеркчиликдаги дастлабки уринишлари бўлишига қарамай, унинг ижодида сезиларли из қолдири. Иброҳим Раҳимнинг маъмур жанрда ижод қилишга туртки бўлди.

«Янгилик кўрактари» — Иброҳим Раҳимнинг дастлабки очерклар тўплами. Китоб 1952 йили чоп этилган. Унда ўлкамиз пахтакорларининг йигит-терим чоғидаги меҳнатини кўрсатишга интилади. Тўпламга кирган «Хал қилувчи оми», «Тунда чўвиш вақтида», «Пахта қўриқлиги комбинати», «Икки мактаб» каби очерклари шундан далолат беради. Тўғри, бу очерклар айтарли даражада юксак эмас, уларда меҳнат тасвири биринчи планга чиқиб қолган, очерк қаҳрамонлари эса бадиий образ даражасига кўтарилмаган.

50-йилларнинг охири ва 60-йилларнинг бошларида келиб бадиий маҳорати камол топа бошган Иброҳим Раҳим жанр хусусиятларига кура бирмунча тўлақонли асарлар яратди.

«Хитой хотиралари», «Югославия сафарига», «Хиндистон таассуротлари» каби йўлочерклари шулар жумласига кирди. Хитой, Хиндистон, Югославия мамлакатлари ҳақида бой маълумот беришни очерклар туркумида Иброҳим Раҳимга мукамал публицистик асарлар битишида маҳорат мактаби вазифини ўтади, десак янгилимаган бўламиз.

Иброҳим Раҳимнинг ўз очерклари билан замонашларимиз тарихини яратишга 60-йилларнинг бошларида жиддий киришди. Ёзувчи ўзининг «Механизаторнинг уйлари», «Турсуни ва унинг дўгонлари», «Жавоннинг жалбали», «Қаҳрамоннинг кенжаси», «Қуш кечик» каби унлаб очеркларида жула зарур ҳаётий фикр, муаммоларни олиб, бадиий публицистик талқин этиб бергани, бу асарлар ўзбек публицистикасига қўшилган муносиб ҳисоблар.

Иброҳим Раҳим ёзувчи-очеркнавис сифатида ўзбек очеркчилигига яна бир қатор янги, ёрқин ижтимоий характерлар

яратди. Шулардан бири «Пахтапарвар» очерки қаҳрамони бўлиб, бу очерк раъсий публицистик образлиқнинг ёрқин намунаси ҳисобланади.

Адиб ўз очеркларига ҳаётнинг энг муҳим ва аниқ пайтда кўз илғамас антилиқларини зийраклик билан акс эттирди. Айталик кишлоқнинг илгор техника асосида механизациялаштириш муҳим вазифа бўлиб келди ва бутунги кунда ҳам муҳимлигига эътибор қилинган. Даврнинг ана шундай муаммоларини «Механизаторнинг уйлари» очеркида ёзувчи Иброҳим Раҳим 60-йилларнинг бошларидаёқ Икром Иброҳимов образи орқали яққол гавдалантириб берган эди.

«Қуш кечик» очерки кенг жамоатчилик томонидан ўқир муҳим муаммолар кўтаришган очерк сифатида кўтиб олинди. «Қуш кечик»да бадиий публицистиканинг қанчадан-қанча имконияти мавжудлиги адиб томонидан маҳорат билан намоён этилган.

«Қуш кечик» очерки ўз даврида кишлоқ ҳаётининг муҳим муаммоларини акс эттирган бадиий асар сифатида аҳамият касб этди.

Иброҳим Раҳим публицистиканинг бошқа жанрларида яратган асарлари ҳам ҳозиржавоблиги ва мавзусининг долзарблиги билан шундай таассурот қолдирди. Адибнинг ўз даврининг муҳим мавзуларига бағишланган «Минг бир чинор», «Қалам ва қурол», «Жасорат инъоми», «Олтин қулар жасорати», «Микрелар имкониятлар йили», «Оламни чарақлатган бир йил», «Беармон давр» ва бошқа қушлар публицистик мақолалари фикрнинг далоли бўла олади.

Бир умр хайрли ишларга кўл уриб, эзуликларга бош-қош бўлган оқил инсон ва ҳозиржавоб адиб Иброҳим Раҳим бошқа эркинлар, ватанпарвар, ва адолатпарвар зиндилар сингари Ўзбекистон мустақиллигини кўтаринки руҳ билан кўтиб олди. Кўнглига туғиб қўйган ниятларини ижодкор сифатида амалга оширишга жиддий киришди.

Адибнинг сўнги йилларида эълон қилинган миллий ва умуминсоний қадриятлар, тил ва маданият, маънавият ва маърифат, иқтисодий ва ҳуусий мулк, меҳнат кишилари ва зиндилар тўғрисидаги мақола ва очерклари бунга ёрқин мисол бўла олади.

Отаҳон адибимизнинг сўнги вақтларида эълон қилган икки очерки диққатни унга жалб этмай қўймайди. Булар «Набижон ва унинг издошлари», «Комил қаҳрамон» очерклари. «Набижон ва унинг издошлари» очеркининг ёзилишига Президентимиз Ислам Каримовнинг Олий Мажлис сессияси минбаридан туриб айтган қўйилган сўзлари сабаб бўлди: «...Қувасойлик тадбиркор Набижон Маҳмудов шахсий маблағи ҳисобига мактаб қўриб берди. Ҳозир бу мактаб гимназияга айлантирилган. Набижон Маҳмудов хайрли ишга фақат эзу мақсадлар билан кўл урди. Унинг бу иши энг юксак ҳурмат ва эътиборга лойиқдир».

Адибнинг «Комил қаҳрамон» очерки Ўзбекистон деҳқонлари орасида биринчи бўлиб ўқунган — «Ўзбекистон қаҳрамони» унвонига эга бўлган Комилжон Мамажонов тўғрисида. Ушбу очерк миллий колоритига, қўчирмаларга бойлиги, тилининг унгида хос жойи билан ажралиб турди.

Адибнинг қўшдан-қўш очерклари унинг адабиёт ва санъатнинг бошқа жанрларида яратган асарларига — ҳикоя ва қиссаларига ҳам, йирик-йирик романиларига ҳам, кино ва драматик асарларига ҳам асос бўлди, улар услубини, тил хусусиятларини, кенжаси, ифода йўсинини белгилаб берди.

Дарҳақиқат, Иброҳим Раҳим асарларининг муҳим хусусияти ҳам чуқур замонавийлигида ва ҳозиржавоблигидадир. Ёзувчи ўз асарларида китобхон дилидаги гапларини, унинг орзу истакларини ифодалашга интилади.

Иброҳим Раҳим доимо изланишда бўлиб келди ва тинимсиз ишлаганди. Захматқаш адиб истиқлол шарофати билан янгилаётган, узгараётган мамлакатимиз, жамиятимиз, кишиларимиз, бозор иқтисодиётига ўтиш ҳақида қатор публицистик мақолалар очерклар ёзди, йирик жанрдаги асарлар устидан иш олиб борапти.

Отаҳон ёзувчи ўз таваллудининг 80 йиллигини барақали ижод билан кўтиб олмакда, муқаддас Истиқлолдан чекиш малад олиб, завқ-шавқ ила ёниб яшамокда.

Эркин ХУДОЙБЕРДИЕВ.

Шоир Жонибек Субҳон узуг соҳибқирон бобомиз Амир Темурининг табарруқ 660 йиллик тўйига атаб дoston ёзди. Асарда воқеалар қаҳрамон тилидан баён қилинади. Қўйида ушбу дostonдан бир шигили газетхонлар ҳукмига ҳавола этилди.

РОСТИ - РУСТИ

(Дostonдан парча)

Жонибек СУБҲОН

Темури тамғасининг нақши «Рости-русти» бўлиб, бу ҳаққини бўлсан, нажот топасан» демакдир. Мажлисларида уятсиз сўзлар, қон тўкиш, асир олиш, нахву гарот қилиш ва ҳарамдагилар (ҳақи)да ҳақорат гаплар бўлмасди. Темури қўрқмас, шижоатли, ботир кишиларни итоат қилдирувчи бўлиб, жасоратли (одам)ларини, доворак ва мардларни ёқтирар эди...

Ибн АРАБШОҲ

Қаҳрамон тоғнинг улуғлигини эшитади,
Ақл, шапқатига ерликдан ишонади.

Масъият то бўлди феълдан йироқ,
Ботинимга тоғнинг ёқин чироқ.

Доклаш то тамоли нафсимни мен,
Ёки турфа шаймани дариғимни мен,

Ўгани кўрмим уним янглиг азиз,
Бермалим ҳалқимга озор, шубҳасиз.

Ҳақ қўли янглиг газаб қилса шитоб,
Ботинимдан битта куч айлаб ҳитоб.

«Бос ўзининг, дерди, бер шайтонга ҳай,
Сен газабдин устуворсан ҳар қалай».

Айлашим меҳрибона роҳин сарфароз,
Шамширу ҳар бирли — илқларин дароз.

Қўйларига тоғу тил бердим асаб,
Ҳақ муруват майи, тах талхи сааб.

Қай бирин қўйлим оёққа бор этиб,
Е тарих муҳрига ҳушйўлдор этиб.

«Сен — аслом, сен — талон», деб айтмадим,
Ким филовит, мард — севилган қайтмадим.

Мендан эрши қимки ҳақ бирдан икин,
Ўйлашим тоғли, қамолти раванқин.

Ҳарчи мақсадлар ҳаётга турфа ҳис,
Бўлиб бир маслак учун умрим қайиш.

Мен нечоқ Оллоҳ учун тоғлиб эди,
Шунча ёнар устидан тоғлиб эди.

Дашқарим Оллоҳ йўлини сиф эди,
Шул сабаб доим рақиблар дафъ эди.

Соҳиб қудрат, қир молиқи — ул
Учун иймон ила қилдим таваққул;

У яратган сабаб йўқдан қилиб бор,
Ато этган учун бир шайлу дийдор.

Дилим ҳар лаҳза тасбеҳ айтар эрди,
Ҳушим дийдорини кўрмакни дерди.

Бир талабқи бор экан «Қуръон»да то,
Бари бўлган бўлиғи қай ҳолда ижро,

Эринмай иттиларим биспанни мен,
Ҳушим дийдорини кўрмакни дерди.

Шарипишга тар дуч келди қай дам,
У қай мазошча, илми орину кам —

Тоғлиб бир маврудин сўхбат қурарим,
Ки қолмас эрди дилим зарра гирим.

Бежиз эмас экан дунейи дун, бил,
Расул умматлари дастин узун бил.

Дамодам бу ҳаёт айлардан иқдор,
Тавқиқи, оламни исломда бисер.

Уларни айтдим ҳар дамда эъзо,
Боли узра соҳиб зар, инқили боа.

Будди ҳукмиди адолат устивор,
«Рости-русти» будди умримга шивор.

Тўлақон тизимни ҳеч бўҳтон сабаб,
Сотмадим ҳеч қимни ёки жон сабаб.

Иттиқом бирла қойим оламисот,
Тинчу оолишта сурини деб ҳаёт.

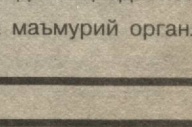
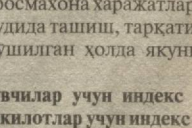
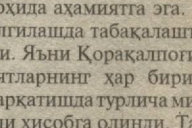
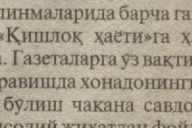
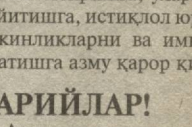
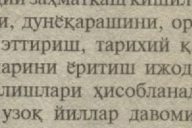
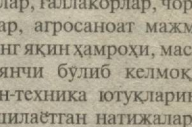
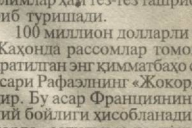
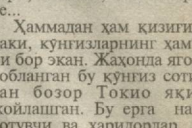
Тушди осмондан ул Оллоҳ китоби,
Ки ҳар бир сураси — Оллоҳ қитоби.

Қилиб ол деч ўз адлнинг пайдо,
Меҳмон — тарзусин баҳш этли само.

Деч қай бирла қил ётиларин дол,
Қурол қилиб темирини ул, дили, ол!

Шул учуни то ҳаётга барқарор,
Ҳар ишлага бор кишиликнинг барор.

Қилиб «Қуръон»ни ҳар табиғига дастур,
Не иш қилдим, мўдом бетарда — мастур.

Мақтабда

Соҳибқирон бюсти

Адибхон вилотиининг Ибозкан туманида жойлашган Амир Темури номидаги мақтабда Соҳибқирон бюсти ўрнатилди. Уни Лўғамбек кишлоғида истиқомат қилувчи ҳайкалтарор Ортиқбой Париев ишлаган.

Соҳибқиронга қўйилган ёдгорлиқни тайёрлаш ва ўрнатилга кетган сарф-харажатни мақтаб ўз зиммасига олганини алоҳида қайл этиш лозим. Мақтаб муаллими ва ўқувчилари машғулотлардан бўш вақтларида яқин атрофдаги ҳужалиқлар далаларида ҳосил итими-терими га ердам бериб, зарур маблагни тўплайди.

Тумандаги энг намунали мақтаблардан бири ҳисобланган ушбу ўқув даргоҳида Амир Темури ва Ўзбекистон халқлари тарихи музейи ташкил этилди. Музейга қўйилган кўрагизмалар бўла ақлолдимиз ҳаёти фойдаликни унинг давлатчилик илму фан, маданият ва шарҳорчиликни оёвжлаштиришга қўшган қиссаси тўғрисида маълумот беради. Яқинда бу ерда китобхоналар конференцияси ўтказилиб, унда мамлакатимизда Амир Темурига бағишланган нашо этилган янги асарлар муҳокама қилинди. Бундан ташқари, бошланғич синфларида маъсус «Темури параси» ташкил этилди. Бу парасиларда фақат алоҳчи ўқувчиларгина ўтиради.

К. НИЗОМОВ, Ўза муҳбири

МУРРА ОЛАМ

СЎЗСИЗ МУЛОҚОТ

Жанубий Саҳройи Кабир чегарасида истиқомат қилувчи айрим африкалик қабилаларда инсон устидидаги кийим-кечак узаро мулоқотнинг муҳим воситаси ҳисобланади. Улар бир-бирларининг кийган кийимларига қараб «сўзбашлошари» нима демоқчи эканлигини гап-сўзсиз тушуниб олади.

Турли кийимлар, ўзига хос турмакланган соч, шу қабила аъзосининг қайси уруққа қарашилиги, унинг қайфиятини, молиявий аҳоли ва сиёсий дунёқарашини аниқлатади.

КУЁВ ТАНЛАШ

Бразилиянинг Пернамбуку штати чангалзорларида матриархат даври услубида яшаётган қабила мавжуд бўлиб, уларнинг урф-одатлари қиз камтарини, уятчан ва журъатсиз табиятли йигитнинг ҳурматини қозонади.

Тўпловчи Шонлесс ШОХАЙДАР ўғли.

ВАЗИЯТ ЎЗГАРДИ

ЎЗГАРДИ

тўпловчи. Лекин тасаввур, истак-ҳоҳиш билан амалиёт ҳар доим мос келмастайди. Аниқлиқ, «Пахтакор»нинг қатнашувида хусусида олинган лангил бир нима деб бўлмайдими. Собик Иттифок даврида пахтакорчилик урғимизда командаларга ютказгани ҳолда ман-ман деган, донли жузлаи жаҳонга таралган клубани доғда қолдирган пахтакорчиликнинг элида бўлса керак.

Шундай ҳол бу йилги чемпионатда ҳам кузга ташланган. Наманганлик футболчилар учун ҳар бир очко деярли олтига баробар бўлмасин, «Пахтакор» етакчилиги қўлдан бермай келатган «Навбахор»ни 3:1 ҳисобида енгишга муваффақ бўлди. Бу учрашув ойнаи жаҳон орқали намоён этилганлиги учун уни батафсил таҳлил қилишга ҳоужат йўқ. Фақат шунга таъкидлаш жоизки, бой берилган уч очко масъул якунида жула қимматга тушибди.

Эртаси кўни МХСК ва «Нефчи» ўртасидаги ўйинда бу қисман тасдиқланди. «Навбахор»нинг мағлубияти «Нефчи»га қўл келиши турган гап эди. Лекин аввалги ағричлардан бунга қўш тикиш ҳам ҳаёдан бошқа нарсасизлигини исботлашга интилангилки шиддатли тўп суришди.

Дастлаб Мухтор Курбоннинг қўли зарбаси дарвоза тўсиғини қўриб турди. Аммо тақриб Шухрат Раҳмонқўлов муҳажир аниқ нийшонга ола билди.

Шу жиҳатдан олиб қараганда ҳам «Пахтакор» ва «Навбахор» учрашуви натижаси муҳим аҳамият касб этарди. Жамолар ўйинчилари бунга яхши

БАҲОРИ

БАҲОРИ

Кейинроқ «Нафчи» ҳимоячилари ушбу ҳужумчи жариима мейдониди йикитилгани учун МХСК футболчилари 11 метрлан түп тешиш ҳуқуқини қўлга киритишди. Нўмон Ҳасанов бу ишчи қўйилмадан қилиб ўтди. Бошқа бир команда бўлганда, эҳтимол, ўзини унлашга қийин кечарди. Аммо мамлакатимизнинг турт қарра чемпиони мувозанатни тиклашга на қолмай, широварли натижада учрашувни ўз фойдасига ҳат қилди — 3:2.

Шундай қилиб, «Навбахор» ва «Нефчи» ўртасидаги фарқ яна уч очкога ташкил этилди. Амалда торози палласини тенглашди, дейиш мумкин. Чўнки яна битта мағлубият «Навбахор»нинг олтин медаллар учун имкониятини сувайтириш, галаба эса «Нефчи»нинг бешикчи марта чемпионлиги унвонини қўлга киритишга шароит яратиб бериши турган гап. Маъмур қалабадан сўнг «Пахтакор»нинг ҳам учинчи ўринга кўтарилиши эҳтимоли ортди. Лекин «Нурфшон» ва МХСК бунга йўл қўйиб берармикин?

Шермухаммад Йўлдош ўғли.

«ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ»ГА ОБУНА БЎЛИНГ

Мустақил мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий, омвийи газетаси — «Қишлоқ ҳаёти» йигирма уч йилдан бери азамат пахтакорлар, галлакорлар, чорвадорлар, миришкор боғбонлар, агросаноат мажмуи барча соҳалари ҳолимларининг яқин ҳамроҳи, маслаҳатчиси, қумақдоши ва таянчи бўлиб келмокда. Илгорлар тажрибасини, фан-техника ютуқларини, жаҳон деҳқончилигида эришилаётган натижаларни тарғиб этиш, қишлоқдаги олдий захматқаш кишиларнинг яратувчилик меҳнатини, дунёқарашини, орзу-униларини тўлақонли акс эттириш, тарихий қадриятлар, маънавий масалаларни ёритиш ижодий жамоамизнинг асосий йўналишлари ҳисобланади.

Тахририят 1997 йилда ҳам ўзоқ йиллар давомида шаклланган аънаъларини давом эттиришга, уларни янги-янги мавзулар билан бойитишга, истиқлол юртдошларимизга бераётган эркинликларини ва имкониятларини янада ёрқин қўрсатишга азму қарор қилган.

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги тизимидаги Матбуот тарқатиш бўлимларида барча газета ва журналлар қаторида «Қишлоқ ҳаёти»га ҳам обуна расмийлаштирилмокда. Газеталарга ўз вақтида обуна бўлсангиз, у мунтазам равишда ҳонадонингизга етказиб берилади. Обуна бўлиш чакана савдода харид қилишга нисбатан иқтисодий жиҳатдан фойдалилиги, қудайлиги билан алоҳида аҳамиятга эга.

Бу йил обуна баҳосини белгилашда табақалаштирилган усулдан фойдаланилди. Яъни Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларнинг ҳар бирида газета-журналларни ташиш, тарқатишда турлича миқдорда сарф-харажатлар кетиши ҳисобга олинди. Тахририят, қогоз, бўёқ ва бошқа босмаҳона харажатларига вилоят ҳамда туманлар ҳудудида ташиш, тарқатиш билан боғлиқ сарфиётлар қўшилган ҳолда якуний баҳо аниқланади.

Яқка тартибда обуна бўлувчилар учун индекс — 64602. Ҳўжалик, қорхона, ташкилотлар учун индекс — 64646.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ

Рўзнома тахрир хайъати: Расулмат ХУСАНОВ, Мирзажон ИСОМОВ, Махмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКИРИЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир уринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМИ:

«Ўзқишлоққўжапиктабминнотўзатиш» давлат-ширкат кумитаси

«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир уринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93.

Деҳқончилик бўлими — 36-56-35, 36-54-51. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 36-56-34. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 36-56-36. А